

Datum: 2021-08-27
Handläggare: Helena Balte
Direktnr: 0322-616422
Diariennr: 2015.333 BUN

Barn- och ungdomsnämnden

Arbetsförhållanden för rektorer i förskola och skola

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsnämnden har tidigare lyft och belyst frågan om arbetsförhållande för rektorer (fram till 1 juli 2019 förskolechefer och rektorer). Förändringar i rektorers uppdrag genomfördes och arbetsmiljön för rektorer har förbättrats till viss del. Förvaltningen fick därefter i uppdrag att arbeta vidare med att utveckla enheternas inre organisation och fortsätta arbetet med att förbättra rektorernas arbetsmiljö och återkoppla till barn- och ungdomsnämnden.

Förvaltningens yttrande

Arbetet med att förbättra rektorernas arbetssituation och stärka styrning och ledning medförde att förvaltningen omorganiserades 2016-01-01 och att verksamhetsansvar för förskola och skola renodlades. Antalet rektorer har utökats årligen med volymökning och uppgår i dagsläget till totalt 32,65 åa. Det finns 11 rektorsuppdrag för förskola, 2 för förskola och grundskola, 15 för grundskola, 2 för grundsärskola och 6 biträdande rektorer. Därtill är 1,4 av tjänsterna i budget rektorstöd som avlastning för rektor, vilka har organiserats utifrån respektive enhets behov. Funktionen rektorstöd som finns på GA, Östlyckeskolan, förskolor i Bjärke och Långared förskola och skola. Genomsnittligt antal medarbetare är ca 34,2 åa.

Biträdande rektor som funktion möter upp skollagens krav att varje skolenhet endast får ha en rektor. Förvaltningen anser att fler rektorer vid en större skola skapar bättre förutsättningar, men ser även att det finns svårigheter med biträdande rektorsfunktion och ett alternativ är att göra två skolenheter av en skola. Verksamhetsåret 2019-2020, delades Noltorpskolan i två skolenheter där respektive skolenhet leds av vardera en rektor. Uppdelning av Noltorpskolan i två skolenheter har fungerat väl och möjliggör för ett teamledarskap samtidigt som rektorsansvaret är tydligt för respektive skolenhet. Inför fortsatt arbete med skolorganisation och utformning av rektorsuppdrag har uppdelningen av Noltorpskolan utvärderats. Skoldelningen har haft viss positiv inverkan på rektorernas arbetssituation. Rektorerna har färre elever per rektor att ansvara för. Elevansvaret som rektor har är stort och kan inte delegeras men genom att skapa två skolenheter som delar lokaler har de båda rektorerna ansvar för ungefär lika många elever. När båda två har titeln rektor kan båda fatta beslut som endast fastas av rektor, vilket gör att mindre samordning kring beslut behövs. I utvärderingen beaktas utöver rektorernas arbetsmiljö och tydlighet i rektorsansvaret i relation till eleverna också ekonomiska, administrativa och juridiska aspekter. Förvaltningens bedömning är att det finns för- och nackdelar med de båda alternativen och ser att även organiseringen av team för förskol- och skolenheter behöver följas upp inför eventuell ytterligare skolenhetsindelning eller förändrad organisering och bemanning av rektorsuppdrag. Den biträdande rektorsfunktionen finns idag på 6 skolor och några av dem är av den storlek att de skulle kunna delas i två skolenheter.

För att fortsätta stärka rektors förutsättningar att kunna utveckla förskolans och skolans inre organisation har förvaltningen identifierat några områden att bygga vidare på. Det finns behov av att införa nya roller och befattningar både för arbete direkt med barn och elever och för administrativa uppgifter eller fastighetsfrågor. Vidare finns behov av att stärka det systematiska arbetet med verksamhetens kvalitet och arbetsmiljö, genom rektors arbete med

infrastruktur och inre organisation för respektive enhet tillsammans med utveckling av förvaltningsgemensamma stödfunktioner. Organisering av stödfunktioner behöver avvägas utifrån förvaltningens grundtanke om att tillitsbaserad styrning och ett distribuerat ledarskap är en framgångsfaktor och avgörande för rektors mandat och möjligheter och därmed en väg för att stärka rektors ledarskap.

Förvaltningen har följt upp arbetsmiljön för rektorer och övriga chefer, liksom för all annan personal, med särskilt fokus på pandemins påverkan. Förvaltningen konstaterar att arbetsmiljön varit allmänt ansträngd i förvaltningen och i synnerhet för chefer. Cheferna har jämfört med förvaltningen som helhet haft en större påverkan på arbetsbelastning. Alla chefer uppger att de haft en ökad arbetsbelastning, två tredjedelar av cheferna uppger att den varit ohälsosam, ca 27% av alla chefer uppger att det varit en stor eller mycket stor arbetsbelastning. De främsta utmaningarna som specifikt rektorerna lyft ifråga om sin egen arbetsmiljö är brist på återhämtning, osäkerhet vad gäller i kompetens i nya frågor som uppkommit genom Covid-19 samt svårigheter med att bemanna. Vidare uttrycker rektorerna ökad arbetsbelastning genom att avstånd till stödfunktioner ökat då fysiska och spontana möten inte kunna äga rum utan kontakter och möten har varit hänvisade till digitala mötesforum. Samtidigt uttrycker rektorerna en förståelse och acceptans för situationen då situationen är extraordinär och utanför organisationens kontroll.

Utifrån nuvarande organisation, antal enheter, storlek på förskolor/skolor och geografisk spridning är rektorsuppdragen olika. I Alingsås södra kommundel och i centralorten ökar antalet barn och elever, samtidigt som det förändras över tid när antalet barn och elever bryts ner i delområden och per enhet. I områden utanför tätorten ansvarar rektorer för flera enheter med större geografisk spridning. Det innebär att det är utmanande att hitta en tydlig modell för hur rektorsresursen ska utökas och fördelas i takt med volymvariationer och fördelningen behöver därför ses över löpande. Fördelningen av befintliga rektorstjänster görs i relation till volymförändringar, antal barn/elever och antal medarbetare per chef.

Det långsiktiga målet för nämnden är att fortsätta förbättra rektorernas arbetsmiljö och att minska antalet årsarbetare per rektor i enlighet med Alingsås kommuns målsättning 30 tillsvidareanställda medarbetare per chef. Förvaltningens bedömning är att hållbara rektorsuppdrag är en av förutsättningarna för ett gott systematiskt arbetsmiljö- och kvalitetsarbete.

Ekonomisk bedömning

Förslaget innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med att utveckla infrastruktur och organisation samt att stärka rektors ledarskap i syfte att förbättra rektorernas förutsättningar.

Barn- och ungdomsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att följa upp organiseringen av team för förskol- och skolenheter tillsammans med vidare översyn av funktionen biträdande rektor och rektorsstöd.

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till.

Helena Balte
Förvaltningschef